

Kerstverhaal 2017

Arjen Siegmann

Genieten van de kerstmarkt in Duitsland, het was niet Marcs idee geweest. Ze hadden er met het hele gezin over gesproken, maar toch de knoop doorgehakt. Dat wil zeggen, om er naar toe te gaan. Niet om er ook van te genieten, want zo iets moet je overkomen. Het geluk kiest jou, en niet andersom.

Zo was het ook met de ellende gegaan. Het woord “Ellende” was niet oververdreven, vond Marc. De diagnose van de ziekte van zijn vrouw was nog vers, en hard aangekomen. Ziek, chronisch, en mogelijk dodelijk, dat was het nieuws van de afgelopen week. Het was alleen nog niet helemaal duidelijk hoe snel de ziekte zou verlopen. Yvonne zou nog lang normaal kunnen functioneren, of al snel in een rolstoel terecht komen.

Een jaar geleden zag het leven er heel anders uit. Ze waren ook op de kerstmarkt geweest, en hadden besloten om op zoek te gaan naar een tweede huis. Het afgelopen jaar waren ze er druk mee geweest en iets moois gevonden. Precies wat bij ze paste. Maar met de diagnose die ze nu hadden konden ze hier niet mee verder, dat was duidelijk. Het ene moment sta je midden in het leven, en het andere moment kijk je aan tegen een heel andere toekomst.

De ziekte van Yvonne had veel overhoop gehaald. De plannen van vroeger voelen leeg en nutteloos. Zometeen kerst-cadeau's kopen, maar waarom eigenlijk? Als er één ding is waar hij naar verlangt dan is het naar de gezondheid van zijn vrouw. Als hij z'n baan zou moeten opgeven, kleiner gaan wonen, het zou hem worst zijn als daardoor Yvonne weer gezond werd. Ze zouden er met elkaar wel uitkomen.

Gek eigenlijk dat er nog steeds verlangen was. En sterker dan ooit. Maar nu naar gezondheid. Het is zo sterk dat het gewoon pijn doet. Zoals hij verliefd was op Yvonne toen ze elkaar leerde kennen, zo voelt hij het verlangen nu: naar een betere en andere wereld, waar ze gewoon samen gezond zijn.

In gedachten verzonken loopt Marc achter zijn vrouw en kinderen aan. Ze gaan de kleine schaatsbaan van de kerstmarkt uitproberen. Dan heb je in elk geval iets te doen. En je hebt vanaf het baantje een beter uitzicht op de kerk. Niet dat hij daar naar binnen zou willen, maar het is wel een mooi gezicht. Een Gotische kerk uit de 14^e eeuw, zo iets.

In gedachten verzonken stapt Marc het ijs op, maar hij kijkt niet goed uit. Iemand knalt hard tegen Marc aan en ze vallen allebei hard op het ijs. Een pijnscheut trekt door zijn hoofd, maar na een paar seconden staat hij alweer overeind. Er is niets aan de hand, gelukkig maar. Als hij naar de kerk kijkt valt hem op dat de kleur van het licht is veranderd: het is nu een mooie combinatie van groen en rood geworden, het past echt bij kerst. Ook schijnt er van binnenuit licht, alsof er binnen wat te doen is. Daar wil hij wel even kijken, want dat schaatsen was bij nader

inzien toch niet zo'n goed idee. Yvonne en de kinderen draaien nog wat rondjes, en ze laten hem lekker even vrij.

In de kerk gekomen is het vreemd rustig. Er brandt wel licht, en het is lekker warm, maar er is verder niemand. Marc bewondert de kunstwerken en loopt langzaam naar voren. Er hangt ook weer een kruis, met Christus eraan. Hij kijkt niet al te blij, maar dat is nou eenmaal zijn lot natuurlijk. Marc bedenkt zich dat het wel fijn zou zijn om nu even een gesprek te kunnen voeren met de man daarboven. Gewoon om even te horen hoe hij het lijden heeft ervaren. En natuurlijk om even te vragen of hij niet wat kan doen aan de situatie.

"Waarom?" vraagt hij aan de gekruisigde. Gek eigenlijk, dat deze vraag nu in hem opkomt. Hij is niet gelovig opgevoed en hij heeft nog zich met georganiseerde religie in willen laten. Toch komen de waarom-vragen kennelijk vanzelf, zodra er lijden is. Het beeld lijkt trouwens wel te antwoorden. Niet echt natuurlijk, maar net alsof. Er is verder niemand anders, dus Marc loopt wat dichterbij naar het beeld toe. Het kan nooit kwaad om het eens van dichtbij te bekijken. Dichterbij gekomen ziet het er levensecht uit. Zo levensecht dat Marc zijn vraag maar gewoon aan het beeld stelt: "Waarom?"

Het antwoord komt meteen. Marc moet zich vasthouden aan het bankje dat gelukkig dichtbij staat, en schrikt zich een ongeluk. Het zal wel een verdwaalde vuurpijl zijn, denk hij. Maar dan klinkt het antwoord opnieuw: "Waarom wat?". Het is echt waar, het beeld praat terug. Het is een zachte stem, maar wel heel duidelijk te horen. Het duurt wel even voordat Marc kan antwoorden, want er schiet van alles door hem heen. "Dit moet Yvonne zien!" Maar eerst moet hij natuurlijk een antwoord geven.

"Ja heer, ziet u, ik denk dat deze ziekte echt volstrekt nutteloos is, en ook op een heel slecht moment komt. De kinderen wonen nog thuis, en we hadden juist een paar mooie plannen. Kan dat ziek zijn niet over 30 jaar pas komen of zo?" Het is natuurlijk een stom antwoord, maar het is eruit voordat Marc er erg in heeft. De hangende heer wordt er gelukkig niet boos om, maar denkt eerder gewoon mee: "Om te bepalen wat een goed moment is om te leven of te sterven, moet je eerst weten wat goed is. Heb je daar ideeën over?"

Deze kans wil Marc niet voorbij laten gaan, en hij formuleert zorgvuldig: "ik denk dat het goed is dat ... mensen elkaar kunnen liefhebben in gezondheid, kinderen opvoeden en carrière maken. Ziek zijn gebeurt alleen aan het eind van het leven, of te genezen zijn. Behalve natuurlijk als het door iemand zijn eigen gedrag veroorzaakt wordt. Zoals door roken, drank of drugs."

Christus knikt instemmend. "Ik waardeer het dat je over oorzaak en gevolg hebt nagedacht. Ik denk alleen dat wij wat milder zijn over mensen die roken. O, en we zijn sowieso heel erg mild. De ziektes komen niet bij ons vandaan. Ik ben zelf ook niet pijn-vrij geweest, als je begrijpt wat ik bedoel." Marc geeft dit meteen toe, en Christus vervolgt "maar ik had dan ook een heel duidelijk doel in het leven. Ik had een duidelijk 'waarom' en kon daardoor het 'hoe' goed verdragen. Hoe zit dat bij jou?"

Het gesprek is nu wel erg persoonlijk geworden. Marc snapt wel dat hij hier met de billen bloot moet. Waar draait zijn leven tot nu toe eigenlijk om? Hij weet wel dat hij hier nog niet zo'n goed antwoord op heeft, en probeert het liever op een andere manier: "Ik moet misschien jarenlang voor een zieke vrouw gaan zorgen. Kunt u niet even wat betekenen voor me? Het kost toch geen moeite?" Het christusbeeld antwoordt direct: "Zodat jij meteen weer met je vakantiehuis verder kan? Het klopt dat ik mensen beter maak, dat hoort namelijk bij mijn doel. Maar weet jij wel wat jouw doel is in het leven nu? Het is misschien wel belangrijker dan ooit dat je daar over nadenkt."

Terwijl Marc er over nadenkt wordt hij door iemand door elkaar geschut. Die priesters zijn wel handtastelijk geworden, denk hij nog, maar opeens hoort hij ook de stem van zijn vrouw. "Marc! Hoor je me?!" Hij voelt zijn rug koud worden, zijn hoofd begint te kloppen en langzaam wordt het rood voor zijn ogen. Hij merkt dat hij op zijn rug ligt en dat iemand zijn hoofd vasthoudt.

Langzaam doet Marc zijn ogen open en merkt dat hij op het ijs ligt. Om hem heen staat een groepje mensen en zijn vrouw zit naast hem geknield. "Waar ben ik?", vraagt hij. Hij gaat langzaam rechtop zitten, en probeert meteen naar de kerk te kijken naast de ijsbaan. Die staat er nog steeds, maar binnen brandt geen licht. "Je was helemaal weg", zegt Yvonne "we maakten ons al zorgen om je, de ambulance komt eraan". Dat hoeft niet van Marc, maar hij wordt toch even nagekeken door de broeders. Je weet maar nooit met het hoofd.

*

Een week later. De kerstballen rollen door het huis en een van de kinderen heeft er alweer een stuk laten vallen. Zo gaat dat elk jaar eigenlijk. Vroeger kon Marc daar erg boos over worden, maar nu ziet hij dat anders. Kinderen gaan voor kerstballen.

Met de ziekte van Yvonne gaat het beter. Nog niet echt in lichamelijk opzicht, maar vooral mentaal. Aan de kant van Marc is iets veranderd, ook al weet hij niet precies wat. Het is net alsof het bestaan iets lichter is geworden. De anderen zeggen dat het door die klap op het ijs is gekomen, maar Marc weet wel beter. Hij heeft nagedacht over dat doel, waar het christusbeeld het over had. Eigenlijk is het antwoord helemaal niet zo ingewikkeld. Het is misschien nu wel makkelijker dan ooit. Je moet soms onderuit gereden worden om dat goed te kunnen zien.

Marc heeft het gezin overgehaald om weer eens naar de nachtmis te gaan. Iedereen vindt dat prima. Marc hoopt stiekem dat hij nog een glimp van een christuskind in de kribbe opvangt. Ook het kerstverhaal moet hij misschien een keer met andere ogen bekijken.